

HSBE Benzerlik Analizi (Turnitin) Sorumluları

Görevleri:

1. Teknik Parametrelerin Belirlenmesi (Kritik)

- **Depo (Repository) Ayarları:** Yüklenen dokümanın Turnitin havuzuna kaydedilip kaydedilmeyeceğine (Standard vs. No Repository) karar vermek.
 - **Önemli:** Tezler ve taslak metinler için "Depo Yok" ayarını seçerek mükerrer benzerlik hatalarını önlemek.
- **Filtreleme Kriterleri:** Kurum/Enstitü yönergelerine uygun olarak; "Kaynakça Hariç", "Alıntılar Hariç" ve "Küçük Eşleşmeleri Dizini" (Örn: 5 kelime altı) gibi filtreleri rapor öncesi aktif etmek.

2. Benzerlik Raporu Analizi ve Değerlendirme

- **Nitel Analiz:** Yazılım tarafından verilen "Benzerlik Oranı"nın (Similarity Index), akademik etik çerçevesinde bir "İntihal" olup olmadığını manuel olarak incelemek.
- **Atıf Kontrolü:** Eşleşen metinlerin usulüne uygun şekilde alıntılanıp alıntılanmadığını ve kaynak gösterilip gösterilmediğini denetlemek.
- **Hatalı Eşleşmeleri Eleme:** Ortak kullanılan kalıpları veya sehven benzer görünen bölümleri rapor dışı bırakarak gerçek benzerlik skorunu netleştirmek.

3. Resmi Raporlama ve Onay

- **Nihai Rapor Çıktısı:** Savunma veya yayın öncesinde, filtreleri uygulanmış ve doğruluğu onaylanmış nihai benzerlik raporunu sistemden almak.
- **Resmi Beyan:** İlgili dokümanın (Tez/Makale) enstitü veya kurumun kabul ettiği azami benzerlik sınırları içerisinde kaldığını ve etik kurallara uygun olduğunu beyan/imza etmek.

İlkeleri:

- **Teknik Standartlarda Birlik ve Filtre Disiplini:** Analiz sırasında "Kaynakça", "Alıntılar" ve "5 kelimedenden az eşleşmeler" gibi filtrelerin tüm öğrenciler için enstitü yönergelerinde belirtilen standartlarda ve aynı hassasiyetle uygulanması esastır. Teknik parametrelerde kişiye özel esneklik gösterilemez.
- **Sayısal Değer Değil, Niteliksel Analiz Önceliği:** Benzerlik oranının tek başına bir kriter olmadığı; raporun içeriğinin incelenerek blok halindeki benzerliklerin, yöntem kısmındaki tekrarların veya fikir hırsızlığı şüphesi uyandıran kısımların detaylı analiz edilmesi sorumluluğu taşınır.
- **Gizlilik ve Fikri Mülkiyetin Korunması:** Sisteme yüklenen tezlerin veya makalelerin, yayımlanmamış birer "fikri mülkiyet" olduğu bilinciyle hareket edilir. Çalışmaların üçüncü şahıslarla paylaşılması ve sistem ayarlarında (depo/repository seçenekleri) çalışmanın güvenliğini riske atacak hatalardan kaçınılması zorunludur.
- **Akademik Manipülasyonla Mücadele:** Yapay zeka kullanımı, metin içinde beyaz karakter kullanımı, kelime kaydırma veya karakter değişikliği gibi "benzerlik oranını yapay olarak düşürmeye yönelik" tekniklerin tespit edilmesi ve bu durumlarda doğrudan ilgili kurullara bildirim yapılması temel ilkedir.
- **Rehberlik ve Önleyici Yaklaşım:** Sorumlu; öğrenciyi ve danışmanı sadece "başarılı/başarısız" diye ayırmak yerine, rapor sonucuna göre etik ihlale girmeden nasıl düzeltme yapılabileceği konusunda yol gösteren, cezalandırıcı değil öğretici bir duruş sergiler.
- **Kayıt ve Raporlama Şeffaflığı:** Gerçekleştirilen her analizin raporu, kullanılan filtre ayarlarıyla birlikte arşivlenir. Olası bir itiraz durumunda analizin hangi şartlarda yapıldığı kanıtlanabilir ve şeffaf olmalıdır.

Çalışma Usulleri:

1. Görev Kapsamı ve İşleyiş Periyodu: Sorumlular, lisansüstü tezlerin savunma sınavı jürisine gönderilmesinden önce ve mezuniyet (ciltli tez teslimi) aşamasında aktif olarak görev yapar. Enstitüye teslim edilen tez ve projelerin intihal tespit yazılımları (Turnitin vb.) üzerinden benzerlik taramalarını, Enstitü tarafından belirlenen idari süreler içerisinde kesintisiz olarak gerçekleştirir.

2. Değerlendirme Kriterleri ve Karar Süreci: Üniversite Senatosu ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen "Azami Benzerlik Oranları" (alıntılar hariç/dâhil limitler) standart olarak kabul edilir. Sınırı aşan tezler, savunma sürecine alınmadan düzeltilmek üzere gerekçeli bir raporla danışman öğretim üyesine iade edilir. Standartları karşılayan tezler için oluşturulan "Orijinalite Raporu", danışman ve öğrenci ile birlikte imza altına alınarak resmi öğrenci dosyasına eklenir.

3. Akademik Etik ve Veri Gizliliği (KVKK): Tarama için sisteme yüklenen tezlerde yer alan yayımlanmamış araştırma bulguları, patent potansiyeli taşıyan veriler ve kişisel bilgiler, KVKK ilkeleri ile kurumsal bilgi güvenliği standartları çerçevesinde korunur. Tezler henüz onaylanıp yayımlanmadığı için sistem taramaları, diğer kurumların erişimine kapalı (depoya eklemeyen/no repository) ayarlarıyla gerçekleştirilir.

4. PUKÖ ve Akreditasyon Entegrasyonu: Sorumlular, her eğitim-öğretim yılı sonunda Enstitü genelinde yapılan taramalara ait istatistiksel verileri (isim ve kişisel bilgiler gizlenerek) Kalite Komisyonuna sunar. Sık yapılan akademik yazım hataları veya yüksek benzerlik eğilimleri analiz edilerek, PUKÖ döngüsünün "Önlem Al" aşaması kapsamında öğrencilere yönelik düzenlenecek "Akademik Yazım, Atıf ve Etik Kuralları" eğitimlerine kanıta dayalı girdi sağlar.